

151. Perjantaina 22 päivänä marraskuuta 1996

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Vaaleja

- 1) Eduskunnan pankkivaltuutettujen täydennysvaali 4758
- 2) Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston täydennysvaali .... „

Toinen käsittely

- 3) Hallituksen esitys laiksi vieraskielisistä yksityisistä kouluista annetun lain 2 §:n muuttamisesta .... „

Hallituksen esitys 157/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 14/1996 vp

- 4) Hallituksen esitys laiksi opettajan-
koulutuslain 11 §:n muuttamisesta 4759

Hallituksen esitys 138/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 15/1996 vp

- 5) Hallituksen esitys laiksi opintotuki-
lain muuttamisesta .... „

Hallituksen esitys 161/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 16/1996 vp
Lakialoite 43/1995 vp

- 6) Hallituksen esitys laiksi lukioiden ja
ammattillisten oppilaitosten opiskelijoiden
koulumatkatuesta 4761

Hallituksen esitys 160/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 17/1996 vp

Mietintöjen pöydällepano

- 7) Hallituksen esitys laiksi maatilatalou-
den kehittämisrahastosta annetun lain
muuttamisesta 4762

Hallituksen esitys 162/1996 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö
16/1996 vp

- 8) Hallituksen esitys maatalousyrittä-
jien lomituspalvelulaiksi .... „

Hallituksen esitys 190/1996 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö
31/1996 vp

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi
edustajat Brax, Filatov, Korkeaoja, Kuisma,
Kurola, Kääriäinen, Leppänen J., Lindqvist,
Malm, Markkula M., Markkula-Kivisilta, Mik-
kola, Mönkäre, Partanen, Pietikäinen S., Puhjo,
Rantanen, Rauramo, Rehn, Rosendahl, Siimes,
Virtanen ja Vokkolainen.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä
päivästä sairauden vuoksi edustajat Filatov ja
Kääriäinen, virkatehtävien vuoksi edustajat
Mönkäre ja Norrback sekä yksityisasioiden
vuoksi edustajat J. Leppänen, Malm, M. Mark-
kula, Mikkola, S. Pietikäinen, Rauramo, Rehn
ja Rosendahl.

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen jäsenet

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että valiokunta-paikkojen järjestelyä varten pyytää ed. O. Ojala vapautusta Kansaneläkelaitoksen valtuutetun tehtävästä. Puhemiesneuvosto puoltaa anomusta.

Anomukseen suostutaan.

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen täydennysvaali toimitetaan ensi tiistain täysistunnossa. Ehdokaslistat täydennysvaalia varten on vaalisäännön 19 §:n mukaan jätettävä keskuskansliaan viimeistään ensi tiistaina kello 11.

Uudet hallituksen esitykset

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esityksen n:o 228 vuoden 1996 kolmanneksi lisätalousarvioksi.

Samalla ilmoitetaan, että lisätalousarvion johdosta tehtävät talousarvioaloitteet on jätettävä keskuskansliaan viimeistään ensi maanantaina 25 päivänä marraskuuta 1996 kello 12.

Lisäksi ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 229—233.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Eduskunnan pankkivaltuutettujen täydennysvaali

P u h e m i e s : Päiväjärjestyksen 1) asiana on eduskunnan pankkivaltuutettujen täydennysvaali.

Kun pankkivaltuutettujen täydennysvaalia varten vaalisäännön 7 ja 19 §:n mukaisesti jätetyssä ehdokaslistassa, jonka puhemies on tänään tarkastanut ja hyväksynyt, on pankkivaltuutetuksi ehdotettu valittavaksi yhtä monta kuin vaalissa on valittavia, totean vaalisäännön 10 ja 23 §:n nojalla, että vaali on yksimielinen ja että pankkivaltuutetuksi on tullut valituksi ehdokaslistan mukaisesti

ed. M. Korhonen ed. Seppäsen sijaan pankkivaltuutettujen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Samalla ed. M. Korhonen määrätään ed. Johannes Koskisen toiseksi varamieheksi suppeampaan pankkivaltuustoon.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston täydennysvaali

P u h e m i e s : Päiväjärjestyksen 2) asiana on Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston täydennysvaali.

Kun täydennysvaalia varten vaalisäännön 7 ja 19 §:n mukaisesti jätetyissä ehdokaslistoissa, jotka puhemies on tänään tarkastanut ja hyväksynyt, on hallintoneuvoston jäseniksi ehdotettu valittaviksi yhtä monta kuin vaalissa on valittavia, totean vaalisäännön 10 §:n nojalla, että vaali on yksimielinen ja että Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston jäseniksi ovat tulleet valituiksi ehdokaslistojen mukaisesti

edustajat Ala-Harja, Apukka ja A. Ojala toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

P u h e m i e s : Eduskunta päättäneen saattaa vaalin tuloksen tiedoksi valtioneuvostolle.

Hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Hallituksen esitys laiksi vieraskielisistä yksityisistä kouluista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 157/1996 vp

Sivistysvaliokunnan mietintö 14/1996 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 14. Viime keskiviikon toisessa täysistunnossa julistettiin yleiskeskustelu asiasta päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

2 §

Keskustelu:

Ed. K o r t e n i e m i : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 2 § saa sen muodon, joka on vastalauseessa, joka tarkoittaa, että luvasta tässä tarkoi-

tetun yksityiskoulun perustamiseen päättää valtioneuvoston yleisistunto.

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Ed. Korteniemen ehdotus on erittäin perusteltu, ja sen vuoksi kannatan sitä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Korteniemi ed. Takkulan kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Korteniemen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 120 jaa- ja 45 ei-ääntä; poissa 34. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys laiksi opettajankoulutuslain 11 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 138/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 15/1996 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 15. Eilen pidetyssä toisessa varsinaisessa täysistunnossa julistettiin yleiskeskustelu asiasta päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

11 §

Keskustelu:

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälä saisi vastalauseessa olevan muo-

don eli vuosina 1994—97 tapahtuvaa palvelua ei oteta huomioon virkavapauteen oikeuttavaa ja velvoittavaa palvelusaikaa laskettaessa. Näin me eduskuntana osoitamme arvostavamme todellakin opettajankouluttajien tekemää työtä ja heidän työnsä kehittämistä.

Ed. K o r t e n i e m i : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Takkulan ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Takkula ed. Korteniemen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Takkulan ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 122 jaa- ja 48 ei-ääntä; poissa 29. (Ään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laiksi opintotukilain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 161/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 16/1996 vp
Lakialoite 43/1995 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 16. Eilen pidetyssä toisessa varsinaisessa täysistunnossa julistettiin yleiskeskustelu asiasta päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

7, 7 a, 7 b ja 9 § hyväksytään keskustelutta.

11 §

Keskustelu:

Ed. K o r t e n i e m i : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 11 § saa II vastalauseessa esitetyn muodon, joka tarkoittaa, että korkeampi opintotuki ulotetaan koskemaan kaikkia alle 20-vuotiaita opiskelijoita ja palautetaan ennen opintotukileikkauksia olleelle korkeammalle tasolle.

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Ed. Korteniemen ehdotus on perusteltu ja opiskelijoiden kannalta parempi vaihtoehto. Toivon, että näin toimimme, ja sen vuoksi kannatan ed. Korteniemen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Korteniemi ed. Takkulan kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin II vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Korteniemen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 121 jaa- ja 50 ei-ääntä; poissa 28. (Ään. 3)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

12 § hyväksytään keskustelutta.

14 §, jota ei ole mietinnössä

Keskustelu:

Ed. K o r t e n i e m i : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 14 § hyväksytään II vastalauseessa esitetyssä muodossa, joka tarkoittaa, että opintotuen asumislisä palautetaan vuonna 1995 tehtyä leikkausta edeltäneelle korkeammalle tasolle.

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Ed. Korteniemen ehdotus osoittaa sosiaalista oikeudentuntoa, ja sen vuoksi kannatan sitä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Korteniemi ed. Takkulan kannattamana ehdottanut,

että 14 § hyväksyttäisiin II vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö, jossa ei ole 14 §:ää, ”jaa”; ed. Korteniemen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 118 jaa- ja 48 ei-ääntä; poissa 33. (Ään. 4)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

15 § hyväksytään keskustelutta.

16 §, jota ei ole mietinnössä

Keskustelu:

Ed. K o r t e n i e m i : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 16 § hyväksytään II vastalauseessa esitetyssä muodossa.

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Näin juuri, edelleen opiskelijoiden linjalla. Kannatan ed. Korteniemen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Korteniemi ed. Takkulan kannattamana ehdottanut, että 16 § hyväksyttäisiin II vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö, jossa ei ole 16 §:ää, ”jaa”; ed. Korteniemen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 118 jaa- ja 49 ei-ääntä; poissa 32. (Ään. 5)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

20 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimi-ke hyväksytään keskustelutta.

Eduskunta yhtyy sivistysvaliokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Hallituksen esitys laiksi lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 160/1996 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 17/1996 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 17. Ensinnä sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Korteniemi: Arvoisa puhemies! Esitys lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta on hyvä uudistus. Koulumatkatukea on kyllä maksettu useimmissa oppilaitoksissa tähänkin saakka suurin piirtein samojen perusteiden mukaan kuin nyt esitetään. Tuen maksaminen on kuitenkin ollut riippuvainen kunnasta ja koulutuksen ylläpitäjästä, siksi käytäntö on ollut hyvin kirjava. Osa opiskelijoista ei ole saanut minäkäänlaista koulumatkatukea. Hyvä, että koulumatkatuen maksaminen saa nyt lain muodossa järjestyneet puitteet.

Sivistysvaliokunnan mietinnöstä ilmenee, että mietintöön liittyy vastalause. Siitä ilmenee, että vastalauseen tekijät kyllä hyväksyvät muutoin hallituksen esityksen, mutta halusivat tehdä muutoksen 5 §:ään. Muutos takaisi sen, että oppilaat, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää joukkoliikennettä tai koulun järjestämää kuljetusta, saisivat tuen saman suuruisena kuin joukkoliikennettä käyttävät. Nythän hallituksen esityksessä lähdetään siitä, että tuki on heille vain 70 prosenttia joukkoliikennettä käyttäville maksetusta tuesta.

Miksi näille opiskelijoille, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää joukkoliikennettä sen vuoksi, että sitä ei ole olemassa, pitäisi maksaa pienempää tukea? Tässähän käy niin, että heille tulee kaksinkertainen omavastuu. Lain mukaan kaililla on omavastuu 10 kilometrin matkasta, mutta näille, jotka joutuvat järjestelmään itse kuljetuksen, pannaan tässä vielä ylimääräinen 30 prosentin omavastuu, koska heille maksetaan tuesta vain 70 prosenttia.

Siksi ehdotamme, että myös niille, jotka eivät

voi käyttää joukkoliikennettä tai koulun järjestämiä kuljetuksia, maksetaan tuki samojen perusteiden mukaan kuin joukkoliikenteessä. Ei ole oikein rangaista niitä opiskelijoita, joilla ei joukkoliikenteen puuttumisen vuoksi ole mahdollisuutta käyttää sitä. Myönnämme varmaan kaikki sen, että joukkoliikenne on halvin matkustustapa. Kustannukset niille, jotka joutuvat itse järjestämään kuljetuksen, tulevat varmasti paljon kalliimmiksi.

Näistä syistä toivon, että yksityiskohtaisessa käsittelyssä voidaan tehdä 5 §:ään vastalauseessa esitetty muutos, joka saattaa kaikki opiskelijat tasa-arvoiseen asemaan.

Ed. Karjalainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Korteniemen esitykseen kommenttina, että niillekään, jotka käyttävät julkista liikennettä, ei makseta tukea kotoa kouluun asti, vaan vain siltä osin, kuin he käyttävät julkista liikennettä. Siitä syystä, vaikka prosentista tietysti voidaan kiistellä, laki asettaa koulumatkatukea käyttävät tasapuoliseen asemaan.

Ed. Gustafsson: Arvoisa puhemies! Mielestäni on syytä kuitenkin todeta ja viitata valiokunnan kannanottoon. Valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että ennen kuin uudesta koulumatkatuesta saadaan riittävästi kokemuksia, on vaikea arvioida, onko 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu korvaus oikeudenmukainen niille opiskelijoille, jotka eivät voi käyttää joukkoliikennettä tai oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämää koulukuljetusta. Sen vuoksi valiokunta katsoi ja se kirjattiin myös valiokunnan mietintöön, että saatujen kokemusten perusteella tulee selvittää, onko 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu tuki oikean suuruinen.

Ed. Korteniemi: Arvoisa puhemies! Kun valiokunnassa kuulumme asiantuntijoita, selvisi, että monissa kouluissa on jo tähän saakka ollut sellainen käytäntö, mitä ehdotamme, ja se on toiminut erinomaisen hyvin. Sen vuoksi mielestämme muutos tulisi tehdä esityksemme mukaisesti.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1—4 § hyväksytään keskustelutta.

5 §

Keskustelu:

Ed. K o r t e n i e m i : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että 5 § saa sen muodon, joka on vastalauseessa.

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Ed. Korteniemen ehdotus on kannatettava, joten kannatan sitä. Se osoittaa tasa-arvoisuutta ja pyrkimystä siihen, että opiskelijoita käsiteltäisiin tasa-arvoisesti myös koulumatkatuen kohdalla.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Korteniemi ed. Takkulan kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Korteniemen ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 102 jaa- ja 44 ei-ääntä; poissa 53. (Ään. 6)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

1 luvun otsikko, 6—8 § ja 2 luvun otsikko, 9 ja 10 § ja 3 luvun otsikko, 11—15 § ja 4 luvun otsikko sekä 16 § ja 5 luvun otsikko, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Hallituksen esitys laiksi maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 162/1996 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 16/1996 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

8) Hallituksen esitys maatalousyrittäjien lomituspalvelulaiksi

Hallituksen esitys 190/1996 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 31/1996 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.26.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen